

**Magyar Tudományos Akadémia
Közgazdaságtudományi Kutatóközpont**

INDOKLÁS

A 2004. évi költségvetési beszámolóhoz

Budapest

2005. február 15.

Tartalomjegyzék

I. Szakmai tevékenység alakulása	3. oldal
II. A gazdálkodás alakulása 2004. évben	
II. 1. Szervezeti változások bemutatása	4. oldal
II. 2. Gazdálkodási környezet alakulása, pozitív és negatív hatások	4. oldal
II. 3. Kiadási-bevételi előirányzatok alakulása	5. oldal
II. 3. 1. Kiadások és bevételek előirányzatának és teljesítésének alakulása	5. oldal
II. 3. 2. Előirányzat módosítások okai	6. oldal
II. 3. 3. Személyi juttatások előirányzatának és teljesítésének alakulása	7. oldal
II. 3. 4. Pályázati bevételek alakulása	8. oldal
II. 3. 5. Működési bevételek	8. oldal
III. Vagyoni helyzet alakulása	
III. 1. Beruházások alakulása	9. oldal
III. 2. Eszközállomány alakulása	10. oldal
III. 3. Források alakulása	10. oldal
III. 4. Egyéb befektetések alakulása	10. oldal
IV. Előirányzat-maradvány alakulása	11. oldal
V. Létszámváltozás	
V. 1. Besorolás szerinti létszám összetétel	11. oldal
VI. Átlagkeresetek alakulása	13. oldal

I. Szakmai tevékenység alakulása

Az MTA Közgazdaságtudományi Intézet feladatai 2004-ben

A Közgazdaságtudományi Intézet a középtávú kutatási terv-koncepciójában meghatározott irányokat követve folytatta kutatásait, teljesítette pályázati és szerződéses kötelezettségeit. A kutatók a magyar gazdaság alapkérdéseire keresték a választ: a mikroszinten végbement és folytatódó szerkezeti átalakulás hogyan határozza meg a makrogazdasági teljesítményt, a makroszintű gazdaságpolitika hogyan hat a gazdaság szereplőire, hogyan alakul piaci viszonyok között a mikroökonómiai hatékonyság, biztosíthatók-e a hosszabb távon fenntartható gazdasági növekedés feltételei. Fontos, önálló szempontként jelentek meg a kutatásokban Magyarország Európai Unió taggá válásának összefüggései. A gazdasági átalakulás vizsgálata során felszínre hozott sajátos – a nemzetközi közgazdaságtudomány által megválaszolatlan – elméleti kérdések szigorú megfogalmazásával az intézet igyekszik hozzájárulni a nemzetközi közgazdaságtan főáramának elméleti-módszertani gazdagításához.

Kiszélesített kutatási bázisára támaszkodva a KTI tevékenységében növelte a mikroökonómiai kutatások súlyát, és nemzetgazdasági szintű vizsgálataiban is erősítette a mikroökonómiai elemzés eszközeinek alkalmazását, munkába állítva az új kutatógeneráció ezirányú tudását és készségeit. A kutatások teljesebb körű megalapozása érdekében folytatta az azok igényei szerint kialakított saját adatbázisok kiépítését.

Külön feladatot rótt az intézetre az alapításának 50. évfordulójáról méltó módon megemlékező ünnepi eseménysorozat lebonyolítása.

A vizsgálatok főbb témái az alábbiak voltak:

- tudás alapú gazdaság és munkaerőpiac
- a bérpolitika és a foglalkoztatáspolitikai nemzetgazdasági összefüggéseinek makrogazdasági elemzése
- a makrogazdasági stabilizáció hatása a vállalati szféra átalakítására a közép-európai átmeneti gazdaságokban az 1990-es években
- a pénzügyi globalizáció és a külkereskedelem szerkezete
- az átalakuló országok EU csatlakozása és felzárkózása, az EU támogatások makrogazdasági hatásainak értékelése
- az üzleti tudás "termelésének, felhalmozásának és terjedésének hatásai a magyar-országi vállalatok gazdasági teljesítményeire, szerkezeti átalakulási folyamatára, ill. a közöttük kialakuló kapcsolatrendszer működési hatékonyságára
- a magyar háztartások jövedelmének, kiadásainak és vagyoni helyzetének a nemzetközi kutatási eredményekkel való összehasonlítása

II. A gazdálkodás alakulása 2004. évben

II.1. Szervezeti változások bemutatása

A 2.253/81/1954. Mt. határozattal alapított Közgazdaságtudományi Intézet tevékenységét Továbbvivő és kiterjesztő Közgazdaságtudományi Kutatóközpont 1997. december 31-ével történő létrehozásáról a Magyar Tudományos Akadémia 1997. decemberi közgyűlése határozott. Nevét az MTA 2004.május 4-i 26.sz határozata MTA Közgazdasági Intézetre változtatta

Az Intézet önálló jogi személy, önállóan gazdálkodó köztestületi költségvetési szerv. Szervezeti felépítését az 1998. márciusában jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza. A 2004. évben szervezetében változást nem történt.

II.2. Gazdálkodási környezet alakulása, pozitív és negatív hatások

Jelentősen módosultak a gazdálkodást szabályozó jogszabályok 2004. január 1-től. A 217/1998.(XII.30.) és a 249/2000.(XII.24.) Kormány rendelet módosult paragrafusai nagymértékben befolyásolták az Intézet 2004. évi pénzügyi-gazdasági eseményeit.

Negatívan hatott az intézet pénzügyi helyzetére, hogy a működését finanszírozó támogatással azonos módon jutott alaptevékenysége keretében végzett, szerződött feladatai teljesítésének az ellenértékéhez, amelyet 2004. január 01-től a hatályos jogszabály szerint támogatásként illetve átvett pénzeszközként, az előirányzatok egyidejű módosításával kapott meg. Ez a működési rend átmeneti likviditási problémákat okozott. Az intézet forrásait a feladatok teljesítése érdekében előfinanszírozások terhelték/terhelik. A folyó kutatások közötti keresztfinanszírozás jelentős adminisztrációs többletfeladatot ró a gazdasági szakterületre.

Szigorodtak a személyi juttatásokkal kapcsolatos előírások is. Az un. számlás kifizetések területén tapasztalható bizonytalanságok tisztázatlan helyzetet teremtettek ezen a területen. Az értelmezési anomáliák feloldása érdekében az intézet kialakította és szabályzatba foglalta ezzel kapcsolatos eljárási rendjét.

Az Intézet dologi kiadások körében megtervezett részelőirányzatok között átcsoportosítást hajthat végre. A szellemi tevékenység végzésére kifizetés jogcímen megtervezett előirányzat kizárólag személyi juttatás előirányzata terhére növelheti. A szolgáltatási kiadások, az adók és egyéb befizetési kötelezettségek előirányzatai körében előirányzat módosítás az Intézet úgy kezdeményezett, hogy fizetési kötelezettségeinek minden esetben eleget tudott tenni.

Kutatási pályázati észrevételek

Az OTKA pályázatok elbírálása változatlanul lassú, hosszú idő telik el a beadástól a végső döntésig. Az opponensi vélemények mind szakmai, mind formai szempontból kifogásolhatóak.

A minisztériumi (GKM, KÜM, MEH) kutatási pályázatok elbírálása a közbeszerzési eljárásnak köszönhetően formailag átlátható.

A nemzetközi pályázatok során szerzett tapasztalatok kedvezőbbek. Az EU és a Világbank pályázatainak elbírálási folyamata követhető, a határidők előre ismerhetők és azokat általában

be is tartják. A nemzetközi pályázatok egyértelművé teszik, hogy a pályázati tevékenység csak akkor lehet sikeres, ha azt megelőzi és alátámasztja a nemzetközi kutatói hálózatban való aktív együttműködés és rangos publikációs tevékenység.

A Kincstár nem bonyolítja a devizaforgalmat. A devizában zajló gazdasági események „előirányzatosítása” és kezelése a jelenlegi kincstári rendszerben rendkívül bonyolult, bürokratikus.

II.3. Kiadási-bevételi előirányzatok alakulása

II.3.1. Kiadások és bevételek előirányzatának és teljesítésének alakulása

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Előirányzat-változások			Módosított előirányzat	Teljesítés
		Kormány	Felügyeleti szervei	Intézményi		
Személyi juttatások	223 122	5.392	29 051	-2.165	255 400	243020
Munkaadókat terhelő járulékok	67.732	1.725	8.597	-813	77.241	71357
Dologi kiadások	50.084	-4.593	54.451	15.205	115.147	94795
Felhalmozási kiadások			1.437		1.437	10705
Költségvetési kiadások összesen	340.938	2.524	101.786	23.354	468.602	419877
Intézményi működési bevételek	23.839				23.839	16.760
Működési célú pénzeszköz átvétel	36.265		60.967		97.232	102.824
Felhasználási célú pénzeszköz átvétel			1.217		1.217	1.487
Költségvetési támogatás	280.834	2.524	39.602		322.960	322.960
Előző évi előirányzat maradvány				23.354	23.354	23.490
Költségvetési Bevételek összesen	340.938	2.524	101.786	23.354	468.602	467.521
Előirányzat maradvány						47644

Adatok e Ft-ban

II.3.2. Előirányzat módosítások okai

Kormányzati hatáskörben

A Kormány 2050/04 határozata alapján az Intézet 2004.évi költségvetési előirányzatából 2004. áprilisában 4.593 eFt zároltak.

Támogatás: -4.593 e Ft
Kiadás: -4.593 e Ft
- ebből dologi kiadás: - 4.593 e Ft

558 eFt zárolást hajtottak végre 2004.februárban a Társadalomtudományi Kuratórium döntése alapján.

Felügyeleti és intézeti hatáskörben

Az Intézet a fejezeti kezelésű előirányzatokból megpályázott és elnyert keretekhez felügyeleti szervei előirányzat módosítással jut. Ilyen például a „Fiatal kutatók pályázatos támogatása”. A jogszabályi változásokból eredően a pótelőirányzatok száma jelentősen megnövekedett azáltal, hogy az államháztartáson belüli pénzmozgások egy része támogatásként érkezik a fejezet közbeiktatásával. Az alábbiakban részletesen bemutatjuk a 2004. évi fejezeti, és a realizált többlet bevételek miatt intézeti hatáskörben kezdeményezett előirányzat módosításokat.

Adatok e ft-ban

Megnevezés	Bevételi előirányzat módosítás	Kiadási előirányzatok módosítása				
		Személyi juttatás	Járulékok	Dologi kiadás	Beruházás	Kiadások összesen
2003. évi fiatal kutató támogatása	4.451	3.312	1.139			4.451
2002. évi fiatal kutató támogatása	2.322	1.728	594			2.322
2001. év fiatal kutató támogatása	3.484	2.592	892			3.484
Zárolás Társadalomtud.kuratórium döntése alapján	-558			-558		-558
Zárolás Kormány határozat alapján	-4.593			-4.593		-4.593
Idős akadémikus támogatása	300	237	63			300
OTKA program fej.bel.átcs.	8.815	2.238	352	5.325	900	8.815
1999. évi fiatal kutató támogatása	1.549	1.152	397			1.549
OTKA program fej.bel.átcs.	850	207	47	596		850
Többletbevétel miatti ei. Mód.	15.995	5.000	1.600	5.058	4.337	15.995
Többletbevétel miatti ei. Mód.	1.947	700	200	1.047		1.947
OTKA program fej.bel.átcs.	2.924	714	170	2.040		2.924
OTKA program fej.bel.átcs.	7.723	1.106	166	4.521	1.930	7.723
OTKA program fej.bel.átcs.	1.720	717	187	686	130	1.720
2004. évi fiatal kutató támogatása	580	432	148			580

OTKA program fej.bel.átcs.	1.720	426	100	1.094	100	1.720
Acta Oeconomica támogatás	670			670		670
Többletbevétel miatti ei. .mód	24.992	5.501	1.610	17.028	853	24.992
2004.évi közalkalmazotti illetmény	7.117	5.392	1.725			7.117
OTKA program fej.bel.átcs.	1.290	269	60	961		1.290
Fiatalkutatók keretmaradvány	325	245	80			325
Többletbevétel miatti ei. Mód.	19.250	2.475	792	15.983		19.250
Pénzmaradvány igénybevét	23.354	6.835	2.187	12.205	2.127	23.354
Kiemelt ei. Között átcso.	0	-9000	-3000	3000	9000	0
Központi beruházás	1.438				1.438	1.438
Központi beruházás	-1				-1	-1
Összesen	127664	32278	9509	65.063	20.814	127664

Kiemelés

Előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele

Bevétel: 23.354 eFt

Kiadás: 23.354 eFt

- személyi juttatás 6.835 eFt
- járulékok 2.187eFt
- dologi kiadás 12.205eFt
- beruházás 2.127eFt

II.3.3. Személyi juttatások előirányzatának és teljesítésének alakulása

A személyi juttatások előirányzatának és teljesítésének alakulása kiemelt szerepet játszik az intézet gazdálkodásában. Az intézet 2004. évi eredeti költségvetésének 85%-a (85,3%) a személyi juttatások és járulékok. Ez az arány a módosítások eredményeként 71%-ra csökkent és a teljesítés 74,9%.

Adatok e Ft-ban

Megnevezés	Előirányzat		Teljesítés	Megtakarítás
	Eredeti	Módosított		
Rendszeres személyi juttatás	179.071	195.939	185.696	10.243
Foglalkoztatottak sajátos juttatása	14.209	14.365	14.280	85
Egyéb nem rendszeres juttatások	20.662	20.842	18.790	2052
Külső személyi juttatások	9.180	24.254	24.254	0
Személyi juttatások	223.122	255.400	243.020	12.380

Személyi juttatások módosítása

Kormányzati hatáskörben

5.392 eFt

Felügyeleti szervek hatáskörben

29.051 eFt

(összetételét a fentiekben bemutattuk)

Intézeti hatáskörben

-2 165 eFt

(előző évi előirányzat maradvány terhére)

Személyi juttatás előirányzat növekmény összesen 32.278 eFt (255 400 eFt- 223 122 eFt)

2004. évben kifizetett jutalom

Adatok e Ft-ban

Megnevezés	Előirányzat		Teljesítés
	Eredeti	Módosított	
Jutalom (normatív)	14.326	14.326	13.956
Jutalom (teljesítményhez kötött)	0	0	0

Normatív jutalom fizetésének korlátja

- tervezett jutalom, maximum 8%

- fizetett jutalom

Az Intézet lehetősége

14.326 e Ft

13.956 e Ft

Az intézet 2004. évben nem fizetett teljesítményhez kötött jutalmat.

II.3.4. Pályázati bevételek alakulása

Adatok e Ft-ban

Megnevezés	Támogatásként	Működési célú pénzeszköz átvétel	
		Államháztartáson belül	Államháztartáson kívül
OTKA	20.034	3.680	
NKFP		29.524	
MTA-FMM		1.947	
GKM		11.500	
MTA		303	
OM		117	
Külügyminisztérium		4.700	
VKI		7.200	
Intrasoft			668
CERGE			3841
Ciriec			383
OFA			17.711
OKTK			4.090
Magyar Bankszövetség			500
Magyar Közgazdasági Alapítvány			300
CIB Bank			4500
EU-5			8.387
„Közösen a jövő munkahelyeiért” Alapítvány			4.960
Összesen	20.034	58.971	45.340

II.3.5. Működési bevételek

Az Intézetben az alaptevékenység keretében folyik a munka, alaptevékenységen kívüli tevékenységet nem folytat. Működési bevételei nagy részben az általános forgalmi adóval kapcsolatos bevételek.

III. Vagyoni helyzet alakulása

III. 1. Beruházások alakulása

A Kutatóközpont a 2004. évben 9 267 eFt-ot fordított beruházásra, amelyből a 2004. évi előírásoknak megfelelően 1 613 eFt áfát visszaigényelt, így az eszköznövekmény 7 654 eFt volt.

2004.évi beruházás
Szoftver beszerzés 566 eFt
Gépek beszerzése 7 088 eFt

Adatok e Ft-ban

Beruházás	Forrás	
	Központi beruházás	Pályázati bevétel
Szoftvervásárlás	406	566
Számítógép, egyéb kiegészítők	1.031	7.006
Egyéb eszköz vásárlás		82
Összesen	1.437	7.654

Pályázati bevételekből beszerzett eszközök

Szoftverek
RATS Ökonometriai szoftver
CATS Kointegrációs szoftver
Win-Tax pénzügyi program
Stata SE 8 for Linux
Eviews Site Licence
SPSS windows
Gépek
Notebook
Számítógép
Monitor
Nyomtató
Canon FC 100 fénymásoló
Irodabútor
Iratmegsemmisítő

Az Intézet 2004. évben jelentős selejtezést hajtott végre a teljesen (0-ig) leírt eszközei körében. A selejtezésre került eszközök többnyire 8-10 éves számítástechnikai eszközök, melyek használhatatlansága és elavultsága nem kérdő jelezhető meg. A selejtezést 3 menetben hajtotta végre az intézet, a leselejtezett eszközöket megsemmisítésre az erre feljogosított cégeknek átadta.

A teljesen (0-ig) leírt eszközállomány egyéb rendezése
Szükségessé vált a „nullás” eszközállomány teljes körű felülvizsgálata, a nyilvántartások, az analitikák rendezése, a ténylegesen fellelhető készletekkel történő összevetése. Ezen munkálatok eredményeként a felvett jegyzőkönyv szerinti rendezést elvégeztük.

Az Intézet eszközei után nem számolt el értékvesztést.

KÖZPONTI BERUHÁZÁSBÓL beszerzett eszközök

Szoftverek
F-secure 70 felhasználós programfrissítés
SPSS windows
Dr. Ziewes program
Gépek
Számítógép
Switch berendezés

III.2. Eszközállomány alakulása

Adatok e Ft-ban

Eszközök	Előző év	Tárgy év	Változás
Immateriális javak	10.283	7.560	-2.723
Tárgyi eszközök	16.531	14.502	-2.029
Lakás kölcsön (éven túli)	681	611	-70
Készlet	144	0	-144
Vevőkövetelés	241	135	-106
Lakás kölcsön (éven belüli)	128	0	-128
Pénzeszköz Ft-ban	15.963	47113	31.150
Pénzeszköz devizában	7.136	0	-7.136
Idegen pénzeszköz	718	7511	6.793
Aktív pénzügyi. elszámolások	392	531	139
Eszközök összesen	52.217	77.963	25.746

Az Intézet eszközvagyonára nőtt, összetételében jelentősen növekedett a pénzeszköz. Ebből levonható az a következtetés, hogy pénzügyi helyzete stabil, likviditása megfelelő.

III.3. Források alakulása

Adatok e Ft-ban

Források	Előző év	Tárgy év	Változás
Induló tőke	14.855	14.855	0
Tőkeváltozás	13.872	8 850	-5 022
Előirányzat maradvány	23.354	47.644	24.290
Vállalkozási tartalék	136	0	-136
Passzív pénzügyi elszámolás	0	6614	6614
Összesen	52.217	77.963	25.746

Az Intézet 2004.12.31-én több mint 19 millió Ft saját tőkével rendelkezik az előző évi záró saját tőkéhez képest. EU program keretében rendelkezik 6,6 millió Ft olyan pénzeszközzel,

amely nem kapcsolódik a 2004.évi költségvetési évhez. Az intézet ezt költségvetésen kívüli passzív pénzügyi elszámolások között tartja nyilván.

III.4. Egyéb befektetések alakulása

A Kutatóközpont nem rendelkezik részesedéssel. Befektetett pénzügyi eszközei között munkáltatói lakáskölcsön állományát tartja nyilván. Ez 3 fő közalkalmazottal szembeni 508 e Ft hosszú és 103 e Ft rövid lejáratú kölcsön követelést jelent.

IV. Előirányzat-maradvány alakulása

A Kutatóközpont 2004. évi előirányzat- maradványa 47.644 eFt, kutatási programokkal kapcsolatos, kötelezettségvállalással terhelt maradvány.

Megnevezés	Előirányzat-maradvány	Adatok e Ft
OTKA		17.287
OKTK		1.883
NKFP		5.887
OFA		1.863
Minisztériumok		607
Külföldi programok		2.808
Egyéb államháztartáson kívüli szervezetek		8.253
Kutatási programok összesen		38.054
2004.évben kifizetett személyi juttatások áthúzódó levonási része		1.137
2004. évben kifizetett személyi juttatásokat terhelő járulékok		1.266
Felújítási maradvány		258
Fiatalkutatói alkalmazások áthúzódó maradványa		325
OMFB/KMÜFA		153
Fiatalkutatói alkalmazás visszafizetési kötelezettség		859
Asztalosipari termékek beszerzése		5000
Rehabilitációs hozzájárulás		58
Egyéb összesen		9.056
Mindösszesen		47.644

V. Létszámváltozás

2004.évben az Intézetből, a gazdasági osztályról 2 fő távozott közös megegyezéssel. A gazdasági vezetői teendők ellátására a pénzügyi feladatokat ellátó gazdasági ügyintéző kapott megbízást. Ezzel párhuzamosan a pályázat kiírása megtörtént a gazdasági vezetői állás betöltésére. A könyvtárban is váltás történt . 2004.december 31-én közös megegyezéssel távozott a könyvtáros és a könyvtárvezető. Az állások betöltése folyamatban. 2003.évben kutatásszervező külföldi ösztöndíjat nyert, a munkakör betöltése 2004.01.15-ével megtörtént. A fiatal kutatók felvétele, „kutatóvá” nevelése az intézet céljai között szereplő feladat. 2 fő, 2004.08.31-én lejárt fiatalkutatói státuszú munkatársat továbbfoglalkoztatja az intézet.

Közalkalmazotti munkakör	Közalkalmazott jogviszony	
	Megszűnés időpontja	Létesítés időpontja
Könyvtáros	2004.12.31	
Gazdasági ügyintéző	2004.04.30	
Számítástechnikus	2004.03.31	
Gazdasági vezető	2004.11.07	
Könyvtárvezető	2004.12.31	
Fiatal kutató		2004.01.01
Kutatás szervező		2004.01.15
Gazdasági ügyintéző		2004.04.05
Fiatal kutató		2004.09.01
Tudományos munkatárs		2004.09.01
Tudományos munkatárs		2004.09.01
Tudományos munkatárs		2004.09.01

Az Intézet 2004. évi engedélyezett létszámkerete 68 fő, ebből fiatal kutatói álláshely 6 fő.

V.1. Besorolás szerinti létszám összetétel

2004 december 31-i záró létszám összetétele

adatok:fő

Besorolás	Létszám fő
Tudományos tanácsadó	3
Tudományos főmunkatárs	38
Tudományos munkatárs	3
Tudományos segédmunkatárs	8
H besorolási kategória	1
I besorolási kategória	7
G besorolási kategória	2
E besorolási kategória	1
D besorolási kategória	8
B besorolási kategória	1
Összesen	72

adatok: fő

Munkajogi státusz	Létszám fő
Teljes munkaidős kutatói besorolású foglalkoztatott	46
Részmunkaidős kutatói besorolású foglalkoztatott	6
Teljes munkaidős adminisztratív besorolású foglalkoztatott	17
Részmunkaidős adminisztratív besorolású foglalkoztatott	3
Összesen	72

VI. Átlagkeresetek alakulása

Az Intézet 2004.12.31-i létszámának összetétele végzettség szerint: 64 fő felsőfokú végzettségű és 8 fő középfokú végzettségű. A 46 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott kutatókutatóból 2 fő doktori és 34 fő kandidátusi és 3 fő doktori/PhD fokozattal rendelkezik. A kutatói illetmények megállapítására a Kjt.tv 2.sz. melléklete vonatkozik, amely szerint a tudományos munkatársak illetménye az egyetemi tanári munkakör 1.fizetési fokozatához tartozó garantált illetmény arányában kerül meghatározásra. 2004.évi mértéke 360000 Ft/hó.

adatok eFt-ban

Megnevezés	2003.év	2004.év	Változás %
Rendszeres szem.jutt.+ munkavégzéshez kapcs.juttatások	196.586	199.976	101,7 %
Egyéb nem rendszeres juttatások	19.324	18 790	97,2%
Átlagléttség	62	68	
Átlagkereset Ft/hó	264.228	268.096	101,5%
Átlagjövedelem Ft/hó	290.201	294 082	101,3%

A szöveges indoklás a kiegészítő melléklet számszaki tábláival együtt, a valóságos helyzetet tükrözően mutatja be az Intézet 2004 évi feladat ellátását és gazdálkodását.

Budapest, 2005. február 15.

Szabóné Ritter Anita
mb. gazdasági vezető